

Sammanfattning av Indiens 12:e femårsplan (2012 – 2017)

Kortrapporten är skriven av Peter Wennerholm vid Tillväxtanalys kontor i New Delhi och är en del av Tillväxtanalys löpande omvärldsbevakningsuppdrag.

Genomgång av utvecklingen och föreslagna prioriteringar gällande vetenskap och innovation; hållbar utveckling; hälsovård samt högre utbildning

Den 27:e december 2012 godkände Indiens högsta beslutande organ för utvecklingsfrågor, National Development Council (NDC), landets 12:e femårsplan (2012-2017). Tidigare under hösten godkändes planen av Indiens Centralregering. I NDC ingår Indiens premiärminister och övriga regering, liksom regeringscheferna från landets samtliga delstater och territorier samt även medlemmar ur Indiens s.k. Planning Commission.

Om femårsplanen

Femårsplanen lägger fast färdriktningen för landet inom ett antal olika områden, t.ex., men inte begränsat till, vetenskap och innovation, hållbar utveckling, hälsovård och högre utbildning, vilka alla behandlas nedan. För en fullständig förteckning över de områden som behandlas i femårsplanen se bifogad länk sist i dokumentet. De slutgiltiga detaljerna rörande de föreslagna prioriteringarna och den faktiska implementeringen av föreslagna reformer återstår ännu att fastställa. Femårsplanen ska i första hand ses som en avsiktsförklaring som lämnar öppet hur de föreslagna prioriteringarna ska genomföras i praktiken.

Läsanvisning

Sammanfattning.....	2
Vetenskap och Innovation.....	3
Hållbar utveckling	4
Hälsovård	6
Högre utbildning	8

Sammanfattning

Fortsatt ekonomisk tillväxt är en förutsättning för att det indiska samhället ska kunna utvecklas ytterligare. Tillväxten måste samtidigt vara inkluderande, dvs. omfatta de breda befolkningslagren och inte enbart en liten elit, och präglas av miljömässig hållbarhet. För att åstadkomma detta krävs omfattande investeringar och reformer inom bl.a. vetenskap och innovation, hållbar utveckling, hälsovård och högre utbildning.

På området vetenskap och innovation konstateras bl.a. att investeringarna i forskning och utveckling måste öka från dagens nivå på 1 procent av BNP till 2 procent. Det privata näringslivet måste förmås att investera mer för att denna målsättning ska uppnås. Upprättandet av ekosystem som sammanför representanter från den akademiska världen, andra forskningsinstitut och näringslivet intar en central plats i den nya femårsplanen. Bättre finansiering för att möjliggöra att innovationer ges ett större kommersiellt avtryck är också nödvändigt. Samhälliga utmaningar i form av hälsovårds-, energi-, miljö-, återvinnings- och vattenresursfrågor, samt livsmedelsförsörjning ska prioriteras. Samtidigt måste det tekniska kunnande som finns inom strategiska sektorer som t.ex. försvars-, rymd-, och kärnkraftsindustrin i större utsträckning komma det civila samhället till del och ges civila användningsområden.

I den nya femårsplanen konstateras att vattenbrist och ökande förbrukning av fossila bränslen utgör allvarliga hot landets miljö. För att uppnå en hållbar utveckling måste Indien finna lösningar på dessa miljöproblem. Ekonomiska incitament som t.ex. olika former av miljöskatter (t.ex. coal cess som används vid kolgruvebrytning), förändringar av existerande subventioner, och ett system för handel med certifikat (t.ex. PAT – Perform, Achieve and Trade) är viktiga för att främja, respektive motverka ett visst ekonomiskt beteende. För att minska utsläppen av växthusgaser krävs att andelen förnyelsebar energi ökar. Olika handlingsprogram för ökad vindkraft och solenergiproduktion nämns. Ökade godstransporter via järnväg istället för via vägnätet, samt utvecklandet av kollektivtrafik i de ständigt växande städerna, är andra viktiga åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser.

När det gäller Indiens sjuk- och hälsovårdssystem konstateras att anslagen måste öka markant från dagens nivå på 1 procent av BNP. Belastningen på sjukvårdssystemet väntas dessutom öka i framtiden pga. att välbefinnadssjukdomar som hjärt- och kärlsjukdomar och diabetes ökar, samtidigt som utmaningarna från smittbara sjukdomar som t.ex. tuberkulos fortfarande är stora. Det finns enorma underskott i form av sjukvårdspersonal och kvaliteten på den vård som levereras varierar kraftigt, både inom den offentliga sektorn och bland privata vårdgivare. I den nya femårsplanen tas även de första stegen mot ett allomfattande sjukvårdssystem (Universal Health Coverage). Offentlig primärvård ska vara helt avgiftsfri, liksom generiska läkemedel utskrivna i samband med besök vid offentliga vårdinrättningar. För att öka tillgången och kvaliteten på sjukvården ska även en s.k. National Health Mission etableras (sker genom en omstöpning av den befintliga National Rural Health Mission).

På området högre utbildning konstateras att Indien står inför stora utmaningar. Idag föreligger stora kvalitetsbrister inom utbildningsväsendet. Föräldrade läroplaner och forskning av för låg kvalitet är några av de problem som nämns. En ökad internationalisering i form av student- och fakultetsutbyten anses eftersträvansvärd för att höja kvaliteten vid landets universitet och högskolor. Frågan om att i framtiden tillåta vinstdrivande privata aktörer inom utbildningssektorn behandlas också. I och med att icke-vinstdrivande privata aktörer inte klarar av att tillgodose det utbildningsbehov som finns kan det bli aktuellt att även tillåta vinstdrivande aktörer att vara verksamma. Vikten av att etablera s.k. kunskapskluster bestående av akademiska institutioner, forskningsinstitutioner

och företag framhålls också, bl.a. för att upptäckter inom den akademiska världen också ska ges kommersiella användningsområden.

Vetenskap och Innovation

I den nya femårsplanen betonas vikten av ytterligare investeringar i vetenskap och innovation för att möjliggöra en fortsatt ekonomisk tillväxt. Tillväxten ska dessutom kännetecknas av hållbarhet och komma en större del av befolkningen till del. Ambitionen är att positionera Indien som en av världens främsta ekonomier till år 2020.

I Planen konstateras bl.a. att Indien trots framgångar de senaste åren fortfarande står inför stora utmaningar när det gäller forskning och innovation. Det noteras t.ex. att innovationer sprungna ur basforskning ligger på en låg nivå, samtidigt som landet bara rankas på mellan 50:e och 60:e plats när det gäller nationella innovationssystem.¹ För att ändra på detta förslås några konkreta åtgärder. Punkterna nedan belyser i korthet huvuddragen i Planen.

- Indien måste öka sina investeringar i forskning och utveckling från dagens nivå på 1 procent av BNP till 2 procent eller mer. En förutsättning för att lyckas med det är att det privata näringslivet bidrar i större utstäckning än tidigare. Olika incitament ska uppmuntra ett ökat privat engagemang och den indiska staten ska även satsa på samarbeten mellan privata och offentliga aktörer (Public-private-partnerships). Indiska industriföretag ska också uppmuntras att utveckla forskningsenheter likt dem som finns hos andra multinationella företag.²
- Indien måste för att etablera sig som en globalt sett konkurrenskraftig kunskapsekonomi utveckla system för att bättre kunna tillvarata befintliga teknologier, utveckla dessa och skapa nya användningsområden. Det krävs bättre finansieringsmöjligheter som möjliggör att innovationer utvecklas och ges ett kommersiellt avtryck. En av den nya femårsplanens huvuduppgifter blir därför att främja upprättandet av ett ekosystem som för samman utbildnings- och forskningssektorer med näringslivet. Detta ekosystem ska också präglas av god rörlighet mellan de olika miljöerna. Grundforskningen inom områden som anses särskilt samhällsnyttiga ska utvecklas och Indien ska ligga i framkant.
- Indien måste fokusera på de samhälleliga utmaningar som landet står inför. Det gäller t.ex. hälsovårds-, energi-, miljö-, återvinnings- och vattenresursfrågor, samt livsmedelsförsörjning.
- Det måste skapas mekanismer som gör att det tekniska kunnande som utvecklats inom s.k. strategiska sektorer (t.ex. försvars-, rymd- och kärnkraftsindustrin) i större utsträckning kommer civilsamhället till del och ges civila användningsområden.
- Planen betonar även vikten av att Indien deltar i internationella samarbeten, både i form av specifika projekt men även när det gäller utbildningssamarbeten med utländska lärosäten. Det noteras att det idag inte finns något indiskt lärosäte på rankinglistor över världens 200 främsta.
- De internationella projekt som särskilt uppmärksammas och där indisk medverkan ses som viktig är dels ett indiskt projekt inom partikelfysik (det s.k. India-based Neutrino Observatory, INO), projektet Thirty Meter Telescope, ett projekt som tog sin början i USA och där Indiens Department of Science and Technology numera ingår som en

¹ Se också "Underlag för förstärkt forsknings-, utbildnings- och innovationssamarbete med Indien" (Tillväxtnalys Rapport 2011:06).

² Se också "Nuläge och trender kring offentliga innovations- och forskningssatsningar i USA, Japan, Sydkorea, Kina, Nederländerna, Brasilien och Indien" (Tillväxtnalys SD 2012:04).

Date
2013-03-08

samarbetspart samt ett astronomiprojekt (Square Kilometer Array) i vilket Indiens National Centre for Radio Astrophysics ingår som en associerad medlem.

- Utvecklandet av superdatorer med kapacitet att hantera datormängder på petanivå nämns som angeläget, liksom att utveckla datorresurser för forskning inom områden som klimat- och rymdforskning samt kärnkraft.
- Planen uttalar även ambitionen att etablera ett antal s.k. Inter-University Centres (IUCs) vilka ska tillhandahålla en akademisk infrastruktur i absolut världsklass. De forskningsområden som särskilt nämns är bl.a. biologisk mångfald och genetisk epidemiologi, matematiska modelleringar, datorvetenskap, IT-säkerhet, beteendevetenskap, samt tvärvetenskaplig forskning inom humaniora och naturvetenskap.
- Planen uppmärksammar även behovet av att öka kompetensen, produktiviteten och konkurrenskraften inom mikroföretag, småföretag och medelstora företag genom innovationssamarbeten som möjliggör kunskaps- och erfarenhetsutbyten (best-practices). Genom att utveckla små lokala ekosystem bestående av aktörer med tekniskt kunnande, finansiella resurser och tidigare erfarenhet är ambitionen att höja produktiviteten och anställningsgraden inom den här typen av företag. Ett antal pilotprojekt med den här typen av kluster har införts. Som exempel anges bl.a. ett kluster för tillverkning av delar till bilindustrin i Faridabad i delstaten Haryana och ett Life Science-kluster i Ahmedabad i Gujarat.
- Reformen på lagstiftningsområdet i syfte att stärka patentskydd nämns också som viktigt för att förmå människor att våga ta de ekonomiska risker som är förenat med utvecklingen av nya innovationer. Ett förstärkt patentskydd ska möjliggöra för dem att också skörda de ekonomiska frukterna av sitt arbete.

Hållbar utveckling

Vikten av att åstadkomma en ekonomisk tillväxt som samtidigt präglas av miljömässig hållbarhet betonas. I Planen noteras att Indien i dagsläget inte har en hållbar utveckling utan belastningarna på miljön är för stora. Landet står inför ett antal stora miljöproblem där behovet av aktiva motåtgärder blir mer och mer brådskande. Som exempel kan nämnas tilltagande vattenbrist och en ökande förbrukning av fossila bränslen.

Den nya planen innehåller ett antal punkter som syftar till att finna lösningar som motverkar dessa miljöproblem. Bl.a. förs ett resonemang om hur skatter och subventioner kan konstrueras för att främja respektive motverka ett visst ekonomiskt beteende. Följande punkter noteras:

- Den särskilda miljöskatt som tas ut i samband med kolgruvebrytning (coal cess) beskrivs som en framgång och bör kunna introduceras även inom andra områden. Intäkterna från denna skatt överförs till en miljöfond, National Clean Energy Fund, vilken främjar utbyggnaden av förnyelsebara energislag. Som alternativ till miljöskatter tillämpas i Indien även ett system med handel med utsläppsrätter (se nedan).
- Ett antal nu gällande subventioner har en skadlig inverkan på miljön. Subventionerna på diesel och fotogen leder t.ex. till en överkonsumtion från de indiska hushållens sida vilket i sin tur förvärrar problemet med luftföroreningar. På samma sätt har subventioner på gödslingsmedel inom jordbruket och en felaktig prissättning på vatten lett till ett överutnyttjande av dessa resurser.

Date
2013-03-08

- Svårigheterna med att främja ett miljöanpassat näringsliv beror i stor utsträckning på bristen på kapital, och en ovilja från många företag att göra denna typ av miljöinvesteringar. Studier visar att det tar mellan två till åtta år innan investeringar som syftar till att åstadkomma energieffektiviseringar betalar sig. I Planen konstateras att en kombination av ekonomiska kostnader och upplevda risker och osäkerhet vad gäller tekniken i fråga gör att många företag undviker den här typen av investeringar. Det noteras att framför allt mikro-, små- och medelstora företag av det skälet måste få finansieringsstöd från särskilda fonder för att kunna investera i miljöteknik. Indiens National Clean Energy Fund nämns som en möjlig stödfond för miljötekniksatsningar.
- Vikten av att åstadkomma energieffektiviseringar inom industrin betonas. Centralregeringen har sedan tidigare infört ett system för handel med certifikat i syfte att främja just energieffektiviseringar inom industrin. Som exempel kan nämnas certifikatsystemet Perform, Achieve and Trade (PAT). PAT är en marknadsmekanism som infördes som en del av handlingsplanen National Mission for Enhanced Energy Efficiency (NMEEE), vilket i sin tur är en del av Indiens National Action Plan for Climate Change. Systemet gäller dock endast industrier som identifierats som s.k. Designated Consumers. I dagsläget omfattas värmeverk, cement-, järn- och stålindustrin, pappersmassaindustrin, samt textil-, konstgödsel-, aluminium- och kemiska industrier. Järnvägssektorn ingår även i PAT. Den första cykeln av PAT pågår under perioden 2012-2015. I samband med nästa cykel kan antalet industrier som omfattas komma att utökas.³
- För att minska utsläppen av växthusgaser krävs att andelen förnyelsebar energi ökar. Planen berör bl.a. förutsättningar för en utbyggnad av vindkraft. Dock konstateras att det bara finns potential för vindkraft i vissa delar av Indien, nämligen i delstaterna Karnataka, Tamil Nadu, Andhra Pradesh, Maharashtra och Gujarat. För att på ett effektivt sätt koordinera utbyggnaden av vindkraft mellan myndigheter på nationell och delstatlig nivå krävs en s.k. National Wind Energy Mission (baserad på den sedan tidigare upprättade National Solar Mission). NWEF ska bl.a. uppmuntra industrin att investera i inhemska vindkraftprodukter som t.ex. turbiner anpassade för indiska förhållanden, liksom investeringar i forskning och utveckling (t.ex. olika alternativ för energilagring).
- Utnyttjandet av solenergi lyfts fram som ett av de bästa sätten att uppnå en inkluderande tillväxt som även kommer befolkningen på landsbygden till del. Investeringar i solenergi väntas öka och behovet av ett centralt organ för koordinering och implementering av strategier som den s.k. Jawaharlal Nehru National Solar Mission (JNNSM) betonas. Som namnet antyder är Jawaharlal Nehru National Solar Mission en handlingsplan som syftar till att skapa förutsättningar att generera solenergi motsvarande 20 000 MW till år 2022 och därmed ge Indien en framskjuten position när det gäller solenergiproduktion. Den första fasen av projektet ska vara klar i mars 2013.⁴ I Planen förs samtidigt ett resonemang om vikten av att snabbt utveckla produktionsmöjligheterna för solenergi genom att utnyttja befintlig utländsk teknik på området (en teknik som ligger i framkant), samtidigt som behovet av att också utveckla en inhemsk industri för tillverkning av solenergikomponenter betonas. En successiv infasning mot mer och mer inhemskt producerade komponenter föreslås. Som exempel nämns att tullar bör sättas in för att kompensera vad som beskrivs som utländska företags exportsubventioner. Forskning och utveckling på solenergiområdet ska

³ Tillväxtanalys kommer inom kort att publicera en rapport som i detalj beskriver införandet av PAT.

⁴ Tillväxtanalys kommer inom kort att publicera en rapport som i detalj analyserar effekterna av National Solar Mission.

uppmuntras. Avslutningsvis ska det sägas att Indien redan idag tillämpar principen om "Renewable Purchase Obligation (RPO)", vilket innebär att distributörer av elektricitet är tvingade att tillhandahålla en viss del elektricitet från förnyelsebara energikällor.

- Kärnkraft och vattenkraft berörs ytterst kort och det konstateras att det inte är troligt att ytterligare kärnkraft tillkommer under den 12:e femårsplanen. Behovet av en utbyggd vattenkraft nämns, dock inte några detaljer om hur vattenkraften ska utvecklas.
- Den fortsatta urbaniseringen av Indien medför ökade påfrestningar på ekosystemet. År 2011 levde uppskattningsvis 377 miljoner människor i stadsmiljöer vilket motsvarar 31 procent av den totala befolkningen. År 2031 väntas det antalet ha växt till över 600 miljoner. Problem i form av vattenföroreningar till följd av bristfällig avfallshantering uppmärksammas, liksom otillräckliga avloppssystem och system för att hantera restavfall från industrier. I Planen betonas vikten av att den s.k. Jawaharlal Nehru National Urban Renewal Mission (JNNURM) fokuserar på just dessa frågor i högre grad än tidigare.
- Utsläppen av växthusgaser i samband med transporter uppmärksammas också. Frakt av varor via vägnätet måste minska för att istället öka via järnväg. Samtidigt som andelen varor som fraktas via järnväg har minskat har andelen som transporterats via det vanliga vägnätet istället ökat. Detta har inneburit ökade utsläpp av växthusgaser samtidigt som det innebär påfrestningar för Indien i frågan om energisäkerhet (i.o.m. att diesel, som importerats från utlandet, konsumeras i onödan då varor fraktas via väg istället för via järnväg). Dessutom är en ekonomisk konsekvens av den stora bränsleimporten (enligt Planen importeras 80 procent av bränslebehoven) att landets handelsbalans påverkas negativt.
- Som kommentar kan sägas att det med tanke på de enorma underhålls- och moderniseringsbehov som landets järnvägssektor står inför knappast är troligt att någon större ökning av godstransporter via järnväg kommer att ske inom de närmaste åren. Godstransporter via järnväg har dessutom gjorts olönsamma till följd av de prishöjningar som genomförts, prishöjningar som istället borde ha gjorts på vanliga tågbiljetter för privatpersoner (något som visat sig vara politiskt mycket känsligt, även om beslut om blygsamma höjningar togs i januari i år).
- Transportfrågan i städerna berörs också och särskilt behovet av att utveckla kollektiva färdmöjligheter för att på så vis minska förbränningen av fossila bränslen och den skadliga miljöpåverkan som detta medför. Idag är utvecklingen snarare den motsatta, d.v.s. privata färdmedel ökar samtidigt som kollektivtrafikens andel minskar.

Hälsovård

Ansvar för hur hälso- och sjukvården organiseras faller på Indiens delstater, det är inte i första hand en fråga för den federala regeringen på central nivå. Centralregeringen (genom Ministry of Health and Family Welfare) har dock ett visst ansvar, främst i form av finansiering, planering, koordinering och utvärdering av genomförda insatser. Det indiska sjukvårdssystemet består av både offentliga och privata vårdgivare (vinstdrivande och icke-vinstdrivande) och systemet präglas i dagsläget av en rad tillkortakommanden. Femårsplanen uppmärksammar en rad problem och föreslår även förändringar. Bl.a. noteras nedanstående.

- Tillgången till sjukvård är otillräcklig. Det finns enorma underskott av sjukvårdspersonal (läkare, sjuksköterskor etc) vilket främst drabbar befolkningen på landsbygden (vilken utgör 70 procent av befolkningen i dagsläget). I jämförelse med andra länder satsar den indiska staten förhållandevis små resurser på sjukvården. År

Date
2013-03-08

2011 uppgick investeringarna inom sjukvården endast till 1,04 procent av BNP, en minimal ökning från 0,93 procent år 2007.

- Kvaliteten på den vård som levereras skiljer sig påtagligt, både inom den offentliga sektorn och bland privata vårdgivare. Det saknas ett allomfattande regelverk, och i de fall lagstiftning finns (lagstiftning antagen av enskilda delstater) efterlevs den inte i tillräckligt hög utsträckning. Hälsoindikatorer som t.ex. spädbarnsdödlighet vittnar om stora skillnader mellan olika delstater, samt inom delstater. En genomgång av olika hälsoindikatorer ger en allmän bild av hälsotillståndet runt om i landet och låga resultat vittnar om en bristfällig hälso- och sjukvård.
- När det gäller frågan om hur kvaliteten inom offentlig sjukvård ska kunna höjas nämns förslag som att införa incitament i form av finansiella belöningssystem för sjukvårdspersonalen. Av ännu större vikt är att utveckla institutionella strukturer för en effektiv hälsovård, ett arbete som pågått en längre tid men där mycket arbete fortfarande återstår.
- Kostnader för sjukvård skapar ofta stora påfrestningar för den som drabbas. Många människor föredrar privata vårdgivare framför offentliga trots att det samtidigt är förenat med stora kostnader. Sjukvårdsförsäkringar finns endast för en minoritet (omkring 300 miljoner människor beräknas omfattas av någon form av försäkring) och det vanligaste förfarandet är därför för människor att betala sjukvården "ur egen ficka". Av dessa kostnader utgörs ca. 70 procent av kostnader för läkemedel.
- I den nya femårsplanen presenteras de första stegen mot skapandet av en allomfattande sjukvård (Universal Health Coverage). Omfattningen på den sjukvård som ska erbjudas medborgarna återstår att fastställa. Planen noterar att finansiella begränsningar naturligtvis kommer inverka på omfattningen, men att det samtidigt kan förväntas att den ökar över tiden. En s.k. Essential Health Package ska etableras med vilken medborgarna ska erbjudas "nödvändig" vård på alla nivåer (primärvård samt specialiserad och högspecialiserad vård). I Planen förs ett resonemang om hur delstater kan upphandla vård från utförare som tillhandahåller primärvård samt specialiserad och högspecialiserad vård med ett särskilt regelverk på plats för att möjliggöra kostnadseffektivitet. Vårdgivare kan t.ex. betalas när de uppnår i avtal fastställda hälsomål. En fungerande preventiv vård är nödvändig för att undvika onödiga vårdinsatser på specialiserad eller högspecialiserad nivå. Primärvården ska fungera som grindvakt till den mera avancerade vården. I femårsplanen sägs även att offentlig primärvård ska vara helt avgiftsfri, liksom generiska läkemedel utskrivna vid besök vid offentliga vårdinrättningar. Det nämns även att offentliga vårdgivare i huvudsak ska användas. Dock kan det noteras att den privata sektorn innehar en majoritet av sjukvårdsmarknaden och det är svårt att se hur sjukvårdssystemet ska kunna fungera överhuvudtaget utan deras medverkan. Det ska sägas att det med privata vårdgivare avses allt ifrån högspecialiserade vårdinrättningar till praktiker som drivs av människor utan någon som helst medicinsk utbildning.
- Finansieringen av UHC ska främst ske genom skatteuttag men företag kan också bidra genom CSR-insatser. Samarbeten mellan privata och offentliga aktörer (PPP) nämns också i det här sammanhanget. Avslutningsvis upprepas att delstaterna är ansvariga för att utarbeta detaljerna för UHC genom olika pilotprojekt.
- Problemen inom sjukvården väntas öka i framtiden. Landet står nu inför två påtagliga utmaningar, nämligen det faktum att vällivnadssjukdomar som hjärt- och kärlsjukdomar och diabetes ökar, samtidigt som kommunicerbara sjukdomar som

tuberkulos fortfarande utgör stora problem. Denna kombination skapar en dubbel hälsobörda för det indiska samhället.

- År 2005 lanserade den indiska staten den s.k. National Rural Health Mission (NRHM) vars syfte var att öka tillgången och kvaliteten på sjukvård hos befolkningen på landsbygden. Genom mera flexibla finansieringsmekanismer, och en utökning av sjukvårdskunnig personal, hoppades regeringen på nationell nivå möjliggöra effektivare hälsovårdsinsatser. I tidigare utvärderingar av hälso- sjukvårdssystemet hade svårigheterna att koordinera insatser för att på ett effektivt sätt bekämpa olika sjukdomar påtalats. Tidigare var den vanligt förekommande principen att det fanns särskilda s.k. nationella program för enskilda sjukdomar. Dessa program hade sina egna uppsättningar av tjänstemän på central, delstatlig och lokal nivå med ansvar att planera och se till insatser genomfördes och det förekom inget utbrett samarbete mellan dessa olika program. Systemet var dessutom oerhört kostsamt. De nationella programmen finns kvar, men de flesta har nu organiserats som en del av NRHM. En genomgång av NRHM visar att ambitionen att decentralisera verksamheten och integrera de tidigare fristående programmen delvis lyckats men att brister vad gäller kapacitet och flexibilitet hindrar en effektiv planering och genomförande på lokal nivå.
- I den nya femårsplanen meddelas också att NRHM ska stöpas om till en National Health Mission vilken ska omfatta befolkningen både i städer och på landsbygden.
- Vikten av fortsatta insatser ämnade att förbättra utfallen inom en rad hälsoindikatorer nämns som viktigt. Det gäller bl.a. att arbeta för en minskad spädbarnsdödlighet, minskad mödradödlighet, minskad undernäring hos spädbarn, minskad järnbrist hos kvinnor, en jämnare fördelning mellan andelen pojkar och flickor och att motverka förekomsten av smittsamma, liksom icke-smittsamma sjukdomar.
- Det kan vara värt att notera att den nya femårsplanen beskriver arbetet med att utveckla en fungerande infrastruktur för den indiska hälso- och sjukvården som en "kolossal uppgift" som med all säkerhet kommer att pågå under två eller tre planperioder.

Högre utbildning

I den nya femårsplanen upprepas att den indiska regeringen sedan tidigare valt att kalla perioden 2010 – 2020 för "Innovationernas Decennium". För att lyckas etablera sig som en kunskapsnation är naturligtvis ett fungerande utbildningssystem av fundamental betydelse. Idag studerar uppskattningsvis 60 procent av studenterna vid privata institutioner och de återstående 40 procenten vid offentliga lärosäten. I den nya Planen föreslås de offentliga utgifterna för högre utbildning ökas från dagens nivå på 1,22 procent av BNP till 1,5 procent av BNP. Det konstateras samtidigt att Indien står inför stora utmaningar när det gäller högre utbildning. Med högre utbildning avses s.k. Central Institutions vilka etablerats av Centralregeringen, State Institutions, vilka etablerats av delstaterna och Private Institutions.⁵

- Det noteras t.ex. att den befintliga infrastrukturen vad gäller välutbildade professorer och annan personal är mycket bristfällig. Läroplanerna är dessutom ofta föråldrade och irrelevanta. Kvaliteten på den utbildning och den forskning som bedrivs vid många universitet ligger långt under den internationella standarden. På sina håll anses kvalitetsunderskotten vara akuta. Tekniska hjälpmedel används inte heller i tillräckligt hög utsträckning. Endast några få lärosäten undkommer kritiken, samtidigt påpekas att

⁵ Se också "Underlag för förstärkt forsknings-, utbildnings- och innovationssamarbete med Indien" (Tillväxtanalys Rapport 2011:06).

Date
2013-03-08

även välrenommerade indiska universitet har begränsad forskningskapacitet. Indien har idag inte något universitet på listan över de 200 främsta. Det konstateras även att investeringarna i forskning måste ökas från dagens nivå på mindre än en procent av BNP till två procent av BNP. Samtidigt måste den andel av dessa investeringar som går till högre utbildning ökas.

- Tonvikten i den nya Planen ligger på att höja kvaliteten på landets högre utbildning, samtidigt som en fortsatt expansion, där fler får tillgång till högre utbildning, ses som nödvändig. I första hand ska kapaciteten öka inom befintliga institutioner. Nya lärosäten ska bara etableras där det anses nödvändigt för att fylla regionala och sociala luckor. Som ett led i arbetet med att höja kvaliteten planeras institutionella reformer som ska ge lärosäten större frihet att utveckla särskilda kompetensområden. Vikten av att utbildning är tillgänglig för alla samhällsgrupper på lika villkor betonas också.
- I Planen framhålls vikten av att Indien har några forskningsintensiva lärosäten som är internationellt konkurrenskraftiga. Vidare är det av fundamental betydelse att utbildningens innehåll och läroplaner hålls uppdaterade och håller en internationellt sett hög kvalitet. Den forskning som bedrivs ska samtidigt användas för att komma tillrätta med de samhälleliga utmaningar som Indien står inför (t.ex. hälsovårds-, energi-, miljö-, återvinnings- och vattenresursfrågor, samt livsmedelsförsörjning).
- Vikten av att högre utbildning i större utsträckning präglas av kritiskt tänkande, kommunikation, samarbete och kreativitet påtalas. För att åstadkomma detta behövs förändrade former för undervisning och inläring och ett utbyte av erfarenheter (best practices) på nationell och internationell nivå.
- Transparensten inom utbildningssystemet måste även den öka. Offentliga och privata institutioner ska vara skyldiga att offentliggöra information om antagning, terminsavgifter, fakulteter, program, tillsättningar, styrning, företagssamarbeten och huvudmannaskap.
- Det finansiella stöd som kommer delstaternas utbildningssystem till del från central nivå beskrivs idag som litet och med en obetydlig inverkan på utfallet. Ett system präglad av överdriven byråkrati, ineffektivitet, samt bristfällig uppföljning och kvalitetsgranskning av utfall beskrivs i Planen. Det nämns samtidigt att de centrala anslagen till delstaternas högre utbildning ska höjas avsevärt och att principerna för hur stödet ska fördelas ska bestämmas genom konsultationer. Institutionella förändringar diskuteras också, se nedan.
- I dagsläget får inte högre utbildning drivas av privata aktörer i syfte att generera vinst. Samtidigt noteras att de icke-vinstdrivande privata aktörerna inte klarar av att fylla det utbildningsbehov som finns. Av det skälet nämner Planen att det kan vara nödvändigt att se över nuvarande regelverk och möjligen tillåta vinstdrivande privata aktörer att etablera sig på vissa villkor. En sådan ändring skulle i så fall kräva ett system för översyn och ackreditering för att garantera kvalitet och lika tillgänglighet.
- En internationalisering av högre utbildning är viktig. Student- och fakultetsutbyten i syfte att utveckla utläring, inläring och forskning ska främjas. Samtidigt föreslås de främsta universiteten få möjlighet att anställa utländska akademiker på permanent basis. I andra sammanhang begränsas anställningen av utländska akademiker till tillfälliga tjänster.
- Kunskapskluster bestående av akademiska institutioner, forskningsinstitutioner och företag ska etableras. Ambitionen är att skapa ömsesidig nytta vad gäller kunskap och kompetens och främja en utveckling där resultaten av akademisk forskning ska kunna

Date
2013-03-08

omsättas i innovationer som finner användning i övriga samhället. Universiteten ska även verka för att skapa en anda av entreprenörskap.⁶

- I den nya femårsplanen uttalas även målsättningen att etablera 20 s.k. Centres of Excellence med vilka avses center för forskning i världsklass. Centren ska etableras inom befintliga universitet och inom erkänt framstående nationella institut. Samtidigt ska 50 center för kompetensutveckling och forskning inom teknik och vetenskap och inom humaniora etableras.
- När det gäller ny lagstiftning noteras bl.a. att en lag som skulle möjliggöra för utländska utbildningsinstitutioner att etablera sig i Indien håller på att utarbetas (Foreign Educational Institutions (Regulation of Entry and Operations) Bill).⁷ Samtidigt förbereds skapandet av en ny nationell myndighet som ska ha det övergripande ansvaret för regelverket inom högre utbildning. Den föreslagna National Commission for Higher Education and Research (NCHER) ska samla befintliga myndigheter som t.ex. University Grants Commission, All India Council for Technical Education, Distance Education Council och Indian Nursing Council under ett paraply. I Planen sägs även att delstaterna ska uppmantras att se över sina egna regelverk.

Hela den nyligen antagna femårsplanen finns tillgänglig här:

<http://planningcommission.nic.in/plans/planrel/12thplan/welcome.html>

⁶ Se även "Hur hanteras frågorna kring kunskapstriangeln i Indien, Japan, Kina och USA? - fyra korta exempel i en begynnande debatt" (Tillväxtanalys, SD 2011:01)

⁷ Se även "Utländska utbildningsanordnare i Indien - förekomst och villkor under förändring" (Tillväxtanalys, SD 2011:11)